

Verslag vergadering

Rijkscommissie voor export-, import-, en investeringsgaranties

Dinsdag 18 oktober 2022 15:00 – 17:00

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering, stelt de agenda en het verslag van de vorige vergadering vast en doet een aantal huishoudelijke mededelingen. Wijzigingen in de ledenlijst worden benoemd en nieuwe leden worden welkom geheten. Er wordt gemeld dat alle verslagen van 2021 inmiddels gepubliceerd zijn op [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl).

2. Update modernisering arrangement

Het Ministerie van Financien geeft een update over de modernisering van de OESO-arrangement (ook wel: Arrangement). Deze OESO afspraken over de voorwaarden voor publieke exportfinanciering sluiten onvoldoende aan bij de behoeften vanuit de markt, onder meer voor groene exporttransacties. Bovendien bieden ook landen die niet lid zijn van de OESO publieke exportfinanciering en hanteren daarbij flexibelere voorwaarden dan toegestaan in de Arrangement. Daarom is modernisering nodig.

De onderhandelingen worden sinds een jaar op technisch niveau gevoerd en richten zich op twee werkstromen: 'klimaat' en 'Pricing'. In de werkstroom 'Pricing' gaat het bijvoorbeeld over verlenging van de maximale afbetalingstermijn en een flexibeler terugbetalingsschema. In de werkstroom 'klimaat' wordt onderhandeld over het uitbreiden van groene activiteiten waarvoor gunstigere financieringsvoorwaarden gelden, zoals waterstof, CCUS, low emission manufacturing en zero emission transport. Daarnaast zullen adaptatie activiteiten ook beter toegang krijgen tot de gunstigere voorwaarden.

De leden van de Rijkscommissie geven aan dat het goed is dat gewerkt wordt aan de modernisering van de Arrangement. Er bestaat volgens hen een oneerlijk speelveld, omdat landen buiten de OESO zich niet houden aan de afspraken van de Arrangement. Verder houden volgens de leden ook niet alle OESO landen zich aan de Arrangement. Het Ministerie is bekend met deze geluiden en geeft aan dat sommige OESO landen, met name van buiten de EU, de afspraken van de Arrangement ontlopen door nieuwe producten aan te bieden waarop de regels van de Arrangement niet van toepassing zijn. De modernisering van de Arrangement gaat daarvoor niet direct een oplossing bieden. Hier wordt wel naar gekeken in het haalbaarheidsonderzoek die de Europese Commissie uitvoert naar een EU strategie voor exportkredieten.

3. Opvolging anti-omkopingsbeleid

Het Ministerie van Financien geeft een update over het anti-omkopingsbeleid. Partner in Compliance heeft begin 2022 het anti-omkopingsbeleid van de ekv geëvalueerd. De uitkomsten van het onderzoek zijn naar de Tweede Kamer gestuurd.

Om opvolging te geven aan de aanbevelingen uit het evaluatierapport is een Taskforce anti-omkoping opgericht, samen met de uitvoerder Atradius Dutch State Business en het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

4. Update BHOS nota "Doen waar Nederland goed in is"

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken geeft een toelichting op de nota "Doen waar Nederland goed in is". Voor bedrijven is relevant dat bij de implementatie van de nota veel aandacht wordt besteed

aan het bevorderen en ondersteunen van groene verdienkansen in het buitenland. Dit gaat door extra inzet vanuit ambassades en ondersteuning met handelsbevorderende- en financieringsinstrumenten van de RVO en Invest International. Ook is gekozen voor 'focus' op de belangrijkste verdienmarkten en kansen op het snijvlak van handel en hulp in 14 combinatielanden. Het bedrijfsleven waardeert de aanpak en benadrukt het belang hiervan ook vanwege de sterke concurrentie van andere landen. Naar aanleiding van vragen van de bedrijven bevestigt Buitenlandse Zaken dat ondersteuning van het bedrijfsleven bij aanbestedingen van de ontwikkelingsbanken onderdeel uitmaakt van de inzet (hiervoor is bij RVO een speciaal team ingericht). Naar aanleiding van een vraag om de aanstaande Afrika strategie te laten aansluiten bij de private Afrika strategie benadrukt Buitenlandse Zaken dat met de combilandenaanpak sprake is van een stevige extra inzet op handelskansen en economische ontwikkeling in 8 Afrikaanse markten. Gegeven de complexiteit van de markten voor het Nederlandse bedrijfsleven en de beschikbare capaciteit is behoud van focus belangrijk. Buitenlandse Zaken bevestigt graag met de private sector in overleg te blijven over de inzet in Afrika.

5. Update Invest International – 1 jaar na oprichting

Invest International geeft een presentatie over waar ze 1 jaar na oprichting staan. Er is 1 miljard euro gecommiteerd aan infraprojecten in opkomende markten, voornamelijk DRIVE. Er is voor 400 miljoen euro aan committed loans, waarvan 200 miljoen euro MKB leningen betreft. In lijn met de doelstelling wordt in veel van de projecten samengewerkt met commerciële banken. Ook wordt actief gezocht samenwerking met buitenlandse banken. En wordt nauw opgetrokken met ADSB.

Het bedrijfsleven geeft aan dat er diverse gesprekken lopen met Invest International, en dat opvalt dat alles wat niet groen is niet in aanmerking lijkt te komen. Invest International meldt dat dit beeld niet klopt; dat ze enkel fossiel uitsluiten.

6. Update COP26 en level playing field

Het Ministerie van Financien geeft een update over de uitwerking van de COP26 verklaring. Er is een uitgebreid traject geweest met bedrijven en andere stakeholders, inclusief een openbare consultatie waarvan de resultaten op de website van ADSB zijn gepubliceerd. Mede op basis van input van stakeholders is ambtelijk een voorstel gedaan voor nieuw beleid, waarover de politiek zal besluiten. Inmiddels hebben verschillende andere landen beleid gepresenteerd, waaronder België en Frankrijk. Het kabinet zal de ontwikkelingen in andere landen, waaronder Duitsland en Italië die nog geen beleid hebben gepresteerd, blijven monitoren. Dit is relevant voor een eerlijk internationaal speelveld, iets waar bedrijven zich zorgen over maken. Vóór COP27 zal het nieuwe beleid naar de Kamer worden gestuurd, in lijn met toezegging in de Kamerbrief voor de zomer.

Het bedrijfsleven maakt zich zorgen over de leveringszekerheid en het (on)gelijke internationale speelveld. Na de Russische inval in Oekraïne is het voor het bedrijfsleven duidelijk dat je niet van één leverancier afhankelijk moet zijn. Ook geven ze aan dat met of zonder ekv- dekking nieuwe velden ontgonnen zullen worden. Gas blijft nodig, ook voor Afrika. Deze landen kunnen volgens de bedrijven niet in één keer de stap naar renewable maken. Daarnaast zijn er zorgen over het gelijke speelveld, en wijst daarbij op het verschil in interpretatie tussen landen en het feit dat vooruit gelopen wordt op afspraken in de Europese Raad om voor eind 2023 met een plan voor uitfasering te komen.

Het Ministerie van BZ geeft aan dat Nederland een actieve ondersteunende rol heeft waarbij in ontwikkelingslanden gericht wordt op groene verdienmodellen. In het groene verdienmodel valt er veel waarde te creëren ook voor het Nederlandse bedrijfsleven. BZ verwijst daarbij naar de recente vergroeningsbrief.

Het Ministerie van EZK geeft aan dat voor wat betreft leveringszekerheid er goed gekeken is naar de scenario's van het International Energy Agency die concludeert dat nieuwe velden daar niet in passen. Qua leveringszekerheid wordt aangesloten bij REPowerEU. REPowerEU vergroot de focus op hernieuwbaar en diversificatie en import van energiebronnen. Investeringen in nieuwe velden in Afrika bieden geen oplossing voor leveringszekerheid op de korte termijn.

Het Ministerie van Financien geeft aan dat er convergentie ontstaat tussen landen in de uitwerking van de COP26 verklaring mede doordat dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd. Wel zijn er verschillen in uitzonderingen mede gelet op de exportbasis van een land. Er zijn een aantal landen die nog geen beleid hebben gepresenteerd. De ontwikkelingen in deze landen worden nauwgezet gevolgd. Niet alle EU landen hebben de COP26 verklaring getekend. De Raadsconclusies zorgen ervoor dat landen die niet hebben getekend uiteindelijk ook hun steun gaan afbouwen, dat is een positieve ontwikkeling.

7. 100 jaar Rijkscommissie

Het Ministerie van Financien staat stil bij de rijke geschiedenis van 100 jaar Rijkscommissie door een korte uiteenzetting van de geschiedenis.

Rondvragen en sluiting

Bij de rondvraag kwam naar voren dat de leden graag de volgende keer weer een Tour d'Horizon wensen.